

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Değerli basın mensupları, Odamızın Nisan ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Ekonomide zor bir dönemden geçiyoruz. 2014'te büyüme yüzde 2,9 oldu. Son yıllarda özel sektör yatırımları da yerinde sayıyor. 2014 yılında özel sektör yatırımlarında sadece yüzde 2'lik bir artış oldu. Kapasite kullanım oranı neredeyse bir yıldır düşüş gösteriyor. Bu durum, neden yatırım yapılmadığını da gösteriyor. İç talep cansız, kapasite kullanımını düşüken neden yatırım yapılsın? Bölgemizdeki gelişmelerde ihracatımızı olumsuz etkiliyor. Rusya ve Ukrayna'da ekonomi küçülüyor. İç savaşlar Ortadoğu'ya, özellikle düne kadar ikinci ihracat pazarımız olan Irak'a, ihracatımızı azaltıyor. AB'ye ihracatı ise euronun dolar karşısındaki değer kaybı törpülüyor. Bu nedenlerle yılın ilk iki ayında ihracat geçen yıla göre düşüş gösterdi. Dış pazarlardaki zayıflık büyümede iç talebin önemini artırıyor. Ama tüketicideki kötümserlik de devam ediyor. Sanayide toplam ciro ve üretim Şubat ayında bir miktar artış gösterdi. Umarız bu artış devam eder. Ancak bütün bu gelişmeler, bu yılın ilk çeyreğinde de büyümenin zayıf kaldığını gösteriyor.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye'de kişi başına gelir 2003 yılında 4.538 dolardı. Beş yıl içinde hızlı bir biçimde artarak 2008 yılında 10.283 dolar oldu. Bu hızlı büyümenin arkasında bir hikâye vardı. Bu hikâye, kriz sonrasında yapılan yapısal reformlar ve AB ile sürdürülen üyelik müzakerelerine dayanıyordu. Ancak son yıllarda yapısal reformlar ihmal edildi. AB ile üyelik müzakereleri ise ilerlemiyor. Bu nedenle de hikâyesiz kaldık. Bunun etkisini kişi başına gelirden görüyoruz. Kişi başına gelir son altı yıldır 10 bin dolarda yerinde sayıyor. 2014'te ise 10.482 dolara geriledi. Buna orta gelir tuzağı deniyor. Bana göre ise vasat büyüme dönemi. Bu tuzaktan çıkabilmek için ise yapılması gerekenler belli. Öncelikle, iş yapmayı zorlaştıran mevzuat ve uygulamaların hızla düzeltilmesi gerekiyor. Bunun için de iş yapmayı her şeyin merkezine koyan yeni bir zihniyete ihtiyaç var.

İkincisi ise verimliliği artırarak rekabet gücümüzü geliştirmek.Bunu ancak Ar-Ge ve inovasyonla gerçekleştirebiliriz.Konuyu eğitime getirmek istiyorum.Ar-Ge ve inovasyon nitelikli işgücü gerektirir.

Temel bilimlerde gelişme sağlamadan da nitelikli işgücü geliştirmek ve teknoloji üretmek mümkün değildir.

Bu nedenle, YÖK'ün geçenlerde aldığı bir kararın ülkemizin geleceği için çok önemli sonuçlar doğuracağını düşünüyorum.Bildiğiniz gibi temel bilimler eğitimi veren fizik, kimya, biyoloji ve matematik bölümlerinin kapatılacağını açıkladı.Zaten bu bölümlerin kontenjanları talep olmadığı gerekçesiyle bir süredir azaltılıyordu.Bizce doğru olan, temel bilimlere ilgiyi artıracak tedbirler almak ve bu bölümlerden mezun olacakların kariyer planlamasını gözden geçirmektir.

Değerli Meclis üyeleri,

Küresel krizin ardından artan likidite ve ucuz para tüm dünyada borçlanmada önemli bir artışa yol açtı.McKinsley danışmanlık şirketinin araştırmasına göre dünyada borçlar 2014 yılında 199 trilyon dolara ulaştı. Bu borçların 40 trilyon doları hanehalklarının.58 trilyon doları hükümetlerin 45 trilyon doları da finansal şirketlerin.

Reel sektör şirketlerinin borçlanmaları da 2007-2014 döneminde yılda ortalama %6 artarak 56 trilyon dolara ulaştı.Bu dönemde Türk şirketleri de dış borçlanmalarını artırdılar. Ancak, doların tüm paralar karşısında değer kazandığı bir dönemden geçiyoruz.Bu dönemde TLde dolar karşısında değer kaybetti.TL'nin değer kaybı, bazı iç nedenlerden dolayı biraz fazla oldu.TL'nin dolar karşısında değer kaybı şirketlerimizin karşılaştığı riskte de TL cinsinden bir artışa yol açtı.Ocak sonu itibariyle şirketlerimizin döviz varlıkları 97,7 milyar dolar.Buna karşılık 275,2 milyar dolar borçları var.Bu durumda şirketlerimizin döviz riski 177,5 milyar dolar.Normal koşullarda, özellikle döviz cinsinden gelirleri olan şirketlerimizin bu durumdan çok etkilenmesi beklenmiyor.Ancak, düşük büyüme ve azalan ihracat borçların çevrilmesini zorlaştıracığı için bir risk faktörü oluşturuyor.Diğer yandan Merkez Bankası'nın rezervlerinin yeterli olmadığı yönünde bazı yorumlar yapılmaktadır.

Bu konuda bazı bilgiler sunacağım.Merkez Bankasının kendi malı olan dövizler ve altınlardan oluşan net rezervleri Nisan başında 33,5 milyar dolardı.Bankanın gerektiğinde kullanabileceği brüt rezervleri ise Nisan başında 122 milyar dolardı. Bunun 103 milyar doları döviz ve 19 milyarlık bölümü altından oluşuyor.

Merkez Bankasının rezervlerinin yeterli olup olmadığına çeşitli göstergelere bakılarak karar verilebiliyor. IMF'nin hesaplama yöntemine göre Rezerv Yeterlilik Göstergesi Oranı şubat sonunda %115'dir ve yeterlidir. Bu oranın %100 -150 arasında olması gerekiyor. Buna göre Merkez Bankasının rezervleri yeterlidir. Merkez Bankasının hesaplama yöntemine göre Rezerv Yeterlilik Oranı yüzde 105. Bu oran da yeterlidir. Rezervlerin İthalatı Karşılama Oranı bir başka göstergedir.

Merkez Bankasının rezervleri şubat ayı itibariyle 6.4 aylık ithalatımızı karşılayacak düzeyde. Bu oran da yeterlidir. Rezervlerin Toplam Dış Borç Stokuna oranı da önemli bir gösterge. Brüt rezervlerin toplam dış borç stokuna oranı %30. Bu göstergeler, ekonomiksıkıntılara rağmen Merkez Bankası rezervlerinin yeterli olduğunu göstermektedir.

Değerli Meclis üyeleri,

Seçimler yaklaştıkça siyasi partiler iktidara gelirlerse neler yapacaklarını açıklıyorlar. Bu süreçte bizi en çok memnun eden gelişme, ekonomik konu ve sorunların parti programlarında önemli bir yer tutmasıdır. Ekonomi nihayet siyaset gündeminin başına gelmiştir. Umarız, böyle de devam eder. Sözlerime burada son verirken hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum.